

נושא הגיליון

'מחיקת השם ממסך מחשב'

איסור מחיקת השם

תכנית: הסוגיא ההלכתית בנושא מחיקת השם ממסך מחשב ארוכה ורחבה ונכתבו עליו בקבצים שונים עשרות מאמרים נפלאים, ולכן בכדי שנוכל להעמיד דבר דבור על אופניו, בעז"ה נחלק את הנושא שלפנינו ל-3 גיליונות. הגיליון הנוכחי 285 בנושא האם יש איסור במחיקת השם ממסך מחשב.

הגיליון שאחריו 286, איזה פתרון אפשר להציע למחוק את השם ממסך מחשב ללא חשש, האם מותר למחוק כאשר אינו דרך השחתה, האם מועיל תנאי בכתיבה שלא יחול קדושה בכתב, האם חלה קדושה בשם ד' שנכתב שלא כדרך כתיבה, האם מותר למחוק שם ד' ממסך מחשב בדרך גרמא.

הגיליון שאחריו מספר 287, יעסוק בעצות טכניות למחיקת השם ממסך מחשב ללא חשש, האם מועיל לשנות את גופן האותיות שבו מופיעות א' ה' ו'ש' בצורה קטנה, ומה הבדל בין התוכנות, האם מועיל לעשות שומר מסך ומחיקה אוטומטית, האם במסך כבוי הכיתוב נעלם או שעדיין הכיתוב קיים בחושך. צריך גם לדעת, מה הדין במחיקת מאגר תורני מזיכרון ממוחשב (דיסק קשיח, אונקי, דיסק, נגן, וכדומה), וכעין מה שדנו הפוסקים האם מותר למחוק סרט הקלטה של שם ד'. והאם מותר להניח מחשב עם מאגר תורני על גבי ספרי הלימוד תוך כדי כתיבה, והאם מותר להכניסו לבית הכסא?

רישום דיגיטלי: בגיליון הנוכחי נבוא לברר שאלה יסודית לגבי כל כתיבה דיגיטלית, האם יש איסור במחיקת שם השם ממסך מחשב, משום איסור 'לא תִּעֲשֶׂן כֵּן' האם נחשב כתיבה דאורייתא לגבי איסור מחיקת השם, או שאסור רק מדרבנן, או דלמא אין במחיקה שום איסור ומותר לכתחילה, מכמה טעמים שיוואו להלן, והאם יש הבדל בין סוגי המסכים (ראה הרחבה



לעילוי נשמת

מו"ר הגאון הגדול רבי נתן יהודה לייב ב"ר אלימלך מינצברג זצוק"ל בעל 'הבן מלך' נלב"ע ט"ז חשוון תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

דבר העורך

'כתב אלקטרוני'

דף ועט: מבריא העולם במשך אלפי שנים, צורת הכתיבה היתה רק באמצעות דברים פיזיים, בהתחלה 'קולמוס וקלף', ובהמשך באמצעות 'דף ועט'. עם המצאת מסך המחשב התחדש מושג של 'כתב אלקטרוני', שהוא בעצם כתיבה ללא שינוי פיזי בהרכב החומרים, כי אם 'שינוי החומר לברייטנ'. קיים הבדל פרקטי בין סוגי המסכים השונים, ויתכן שההבדל גורם חילוק בדין ביניהם, לגבי הלכות 'כותב בשבת' 'כותב בחול המועד' ו'מחיקת שם ד' ממסך אלקטרוני'.

נקודות אור: רוב מוחלט של המסכים, הם בעצם 'נקודות אור זעירות' המופעלות בטכנולוגיה מופלאה בצבעים משתנים, עם רווח מזערי בין הפיקסלים, עד שנראה לעין כאילו הנקודות רצופות, ומתחברות כאחת לתמונה המוצגת על המסך. משל והמחשה לכך: רצף נורות בצורה מסוימת שיוצרות כיתוב.

שפופרת קרן קתודית: קיימות שתי אפשרויות לייצור 'נקודות אור זעירות'. השיטה הישנה (כפי שהיה במסכי מחשב הישנים, מסך ענק ומסורבל, ולכן יצאו מכלל שימוש), הנקודות מוארות על ידי 'שפופרת קרן קתודית', השפופרת מתרחבת בצד הפונה למסך, ומתקטנת בצד האחורי, בקצה הצד האחורי מוצב כמין 'אקדח אלקטרוני' אשר 'יורה' זרמים חשמליים לעבר המסך, האלקטרונים פוגעים בציפוי המסך העשוי חומר זרחני, ומאיר בצבעים שונים, כמו לוח מתכת טעון זרם חשמלי.

גביש נוזלי: השיטה העדכנית לייצור 'נקודות אור זעירות' (מצוי היום ברוב מסכי המחשבים, מסך דק וקומפקטי), בצד האחורי מותקנת תאורה (נורת פלורוסנט, ובחדשים נורת לד) אחידה המייצרת רקע בצבע לבן, בצד הקדמי מסודרת מערכת 'גבישים נוזליים', חומר ממשי שתוכנתו מושפעת מזרימה חשמלית, ככל שמתחזק זרם החשמל שפוגע בגביש, הגביש מסתובב לזווית שמסתירה את האור הלבן שמאחוריו, ומתקבל צבע שחור, זרימה חלשה גורמת לגביש הנוזלי להסתיר במעט את האור הלבן, ומתקבל צבע אפור. על זה הדרך החומר משתנה לשאר צבעים.

דיו אלקטרוני: קיימת טכנולוגיה אחרת לייצור כיתוב ללא 'נקודות אור זעירות', כי אם באמצעות 'דיו אלקטרוני', המסך בנוי מכדוריות המכילות שמן שחור נוזלי ולבן מוצק, זרמי החשמל מזיזים באיטיות את מיקום הצבע בתוך הכדוריות, ולכן המסך מציג רק צבעים שחור לבן ואפור, ולא צבעוני. הייחודיות בספר אלקטרוני, שהממשיר 'מדפיס את הדף' ממש כמו ספר, ולא מרצד כמו מסך רגיל, המכשיר אינו מבזבז אנרגיה בין הדפסה אחת לשניה, בשונה ממסך רגיל שמציג כל רגע מחדש את הנתונים. גם כאשר המכשיר מנותק מזרם החשמל, הכתב האחרון נשאר למשך זמן רב. מכשירים כאלו מחברת 'נוק', שווקו בעבר תחת המותג 'נוק-נק' שהכיל מאגר תורני בלבד.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

כתיבת השָׁם, שאם עושה רווח עם קו בין האותיות של השָׁם, כיון שהקו מחברם נחשבים למילה אחת וחלה עליהם קדושה].

אִסוּר נוּסֵף: לדעת **המנחת חינוך** (מצוה תלז) בנוסף ללאו של לא תִעֲשֶׂנוּ כֵּן, עובר גם על איסור עשה ד**כתיב** (דברים פרק ו פסוק יג) אֵת ד' אֱלֹהֶיךָ תִירָא, והמוחק לא גרע ממוציא שם שמים לבטלה, ועובר על עשה זה.

2. אסור מדרבנן

נחשב כתב: נחלקו פוסקי זמנינו האם יש תורת כתיבה במסך אלקטרוני. לדעת **הגרי"ש אלישיב זצ"ל** (עדות גדולי תלמידיו, ישא יוסף חלק א סימן עח וחלק ג סימן פב, שיעורי הגרי"ש ברכות עמוד תרט) כתב דיגיטלי על גבי מסך נחשב כתב, לגבי הלכות שבת ומכאן שורש האיסור לעבור תחת מצלמות אבטחה בשבת כאשר 'ניחא ליה', וכן נחשב כתב לגבי איסור מחיקת השָׁם, והאיסור במחיקת השָׁם ככתב אלקטרוני, הוא למרות שהכתיוב רק זוהר, כמו נורות דולקות בצורת אותיות, ואינו כדיו שנכתב על גבי משהו, כיון שקוראים אותו בתור כתב. ובספר **קדושת השבת** (עמוד תט) הביא הוראת הגרי"ש שאמנם אינו איסור דאורייתא במחיקה, אך מכל מקום אסור.

ולדעת **הג"ר חיים קנייבסקי שליט"א** (ישא יוסף או"ח חלק ג עמוד קכא) יש לעורר את העוסקים בדבר, לתקן הדבר באופן שלא יכשלו המשתמשים באיסור דמחיקת השָׁם.

ולדעת **הג"ר שאול ברייש שליט"א** (שאלת שאול יו"ד חלק א סימן נט) במכתב שכתב למחונתו הגר"ש וואזנר ישא לאסור מחיקת השָׁם ממסך מחשב. והוכיח כשיטתו מחונת דעת של המומחה הנודע מראשי אלקטרוני, **הר"ר נפתלי גוט שליט"א** בקי בחכמת הטכניקה של פעולת המחשבים בצירוף עוד מומחים, ויחד הגיעו למסקנא שכתב על גבי מסך נחשב כתב שיש בו ממש, כיון שמשווח במסך חומר שקולט את ההקרנות, וכתב שעל המסך הוא ממש ככותב על ידי הדלקת נורות קבועות בקיר והאותיות מאירות באמצעות אותן נורות, והאריך שם בסברות נוספות לאסור.

3. יש להסתפק

כתב מתחדש: לדעת **הג"ר ניסים קרליץ זצ"ל** (חוט שני נושאים שונים עמוד רסה), יש להסתפק בהאי דינא, שכן למרות שכתביה במחשב לא נחשבת כתיבה, אינה סיבה להתיר את המחיקה, כיון שמחיקה אינה קשורה לכתיבה.

מאידך, יתכן להתיר שאין איסור מחיקת השָׁם ממסך מחשב, כי אין לכתב קיום בלי החשמל, שהוא פעולה חיצונית ומצד עצמו אין כאן שום רושם של כתיבה, ולחיצה על המקלדת הגורמת מחיקה אינה פעולה של מחיקה, אלא הפסקת הדבר המקיים של האותיות, ואולי באופן כזה אין איסור מחיקת שם ד', ומסיים שלמעשה צ"ע. והעידו **הגרא"ר רייך שליט"א** (מחבר ספר קדש לה'), **והג"ר אברהם יעקב גולדמינץ שליט"א** (עקבי פרשת השבוע ב עמוד 261) ששמעו **מהג"ר ניסים קרליץ זצ"ל** שאין היתר למחוק את השָׁם ממסך מחשב. והעיד **הג"ר אליעזר בונדהיים שליט"א** ששמע **מהג"ר ניסים קרליץ זצ"ל** שביאר לו את כל העניין וכנ"ל, והצד לאסור, שהעיד **מקור האיסור** משום לא תעשון כן לד' אלקיכם, הפוך מעבודה זרה, ואילו היה כתוב במחשב דברי עבודה זרה היה צריך למחוקם, אם כן שם השָׁם אסור למחוק, וציוין למה שכתוב בחוט שני. ובאותה הודמונת העלה צד לומר, שתלוי באיזה צורה מבצע את המחיקה, שאם מעביר עמוד דרך כתיבה ואינו דרך ביזיון, ואם עושה פעולת מחיקה רמי זה יותר דרך ביזיון.

בדבר העורך). ובאמת השאלה קיימת גם לגבי מחיקת דברי תורה, אלא שמחיקת השָׁם חמורה יותר, שיש בה איסור לאו דאורייתא ויש אומרים גם עשה. ואילו איסור מחיקת דברי תורה אינו לאו דאורייתא.

על כל צעד ושעל: השאלה התעוררה במשנה תוקף לפני עשרות שנים, כאשר במכון 'משמרת סת"ם' התחילו להגיה את ספרי התורה ותפילין ומזוזות באמצעות תוכנת הגהה ממוחשבת, כאשר צילום של ספר התורה בצורתו עולה על המסך, והמחשב מסמן את המקומות שצריך לתקן. הרבה פעמים כאשר מצלמים מעמד בבית הכנסת, מופיע בתמונה עמוד החזן עליו מתנוסס שם הו"יה [חשוב לזכור לכסות את שם הו"יה, לפני תחילת המעמד].

אותה שאלה קיימת גם אצל מוציאים לאור של ספרים תורניים, בעת עריכת ספרים כגון חומשים וסידורים וכדומה. השאלה מצויה אצל משתמשי מאגרים תורניים, נוק-נקי, נגנים ופלאפונים שיש בהם תפילת הדרך עם שם ד' וכדומה, מסכי ענק באירועים תורניים (כגון סיום הש"ס), תפילות רבים (כגון סליחות בכותל המערבי), מסך שיש בו 'ברכת אשר יצר' ועוד. גם בכתיבה רגילה במחשב בקובץ טקסט, אם התכוין לכתוב 'יהודה', ובטעות נשמט האות ד', ונמצא שכעת מופיע על המסך שם הו"יה.

כאשר מופיע על המסך שָׁם ד', כל פעולה שתגרום למחיקת השָׁם, מחיקה באמצעות המקשים, כאשר מעמיד את העכבר על השָׁם, בכיבוי המחשב, וגם כאשר מזיז את הכיתוב ממקום למקום במסך או גולל ומעביר שורה, למרות שנראה לעין כאילו הוא רק מזיז ולא מוחק, אבל באמת הוא עושה מחיקה של הכתב שהיה במקום הראשון וכתוב מחדש במקום השני. וכן כאשר מוסיף אותיות כגון שמוסיף ד' לשם הו"יה בעצם מחק את הכיתוב הראשון.

1. לא תעשון כן

מקור איסור מחיקה: כתוב **בתורה** (דברים פרק יב פסוקים ג-ד) לגבי עבודה זרה, וְאֶבְדְּתֶם אֶת שְׁמֵיךְ מִן הַמִּקּוֹם הַהוּא: לא תִעֲשֶׂנוּ כֵּן לַד' אֱלֹהֵיכֶם. ודרשו **חז"ל** (ילקוט שמעוני דברים פרשת ראה רמז תתעת) רבי ישמעאל אומר, מניין למחוק אות אחת מן השָׁם, שהוא בלא תעשה, שנאמר וְאֶבְדְּתֶם אֶת שְׁמֵיךְ, לא תִעֲשֶׂנוּ כֵּן לַד' אֱלֹהֵיכֶם.

דרשה זו מופיעה פעמיים בש"ס. מבואר **בגמ'** (מכות דף כב.) בסוגיית 'יש חורש תלם אחד וחיבי עליו משום שמונה לאוין', וליחשוב נמי המוחק את השָׁם בהליכתו, ומביאה הגמ' **מקור** איסור מחיקת השָׁם מהפסוק וְאֶבְדְּתֶם אֶת שְׁמֵיךְ וגו' לא תִעֲשֶׂנוּ כֵּן לַד' אֱלֹהֵיכֶם. עוד מבואר **בגמ'** (שבת דף קכז:) הרי שהיה שם כתוב לו על בשרו אסור לרוחוץ או לסוך או לעמוד במקום הטינופת, משום וְאֶבְדְּתֶם אֶת שְׁמֵיךְ וגו' לא תִעֲשֶׂנוּ כֵּן לַד' אֱלֹהֵיכֶם.

שבעה שמות: מבואר **בגמ'** (שבועות לה.) ונפסק **ברמב"ם** (הלכות יסודי התורה פרק ו הל' ב), ו**בשו"ע** (יורה דעה סימן רעו סעיף ט), אסור למחוק אפילו אות אחת משבעה שמות שאינם נמחקים, וכל המוחק אפילו אות אחת משבעה אלו לוקה. ואלו הם שבע שמות הקודש, הו"יה, אדנ"י, קל, אלוה, אלקים, שקי, שבת. ויש גורסין גם אק"ק אשר אק"ק. [השמות נכתבו בשינוי סדר האותיות או עם ק', ולא בשם מלא בהפסק קו, כדי לחוש לדעת **האבני נזר** (יו"ד סימן שסה) לגבי

דיו אלקטרוני: וראה מה שהאריך בקובץ **ישרון** (חלק א עמוד שפג, חלק לא עמוד שעו, חלק לב עמוד רל) שעיקר הסברא של ר' שלמה זלמן שכתב מחשב אינו כתב כיון שעומד על ידי חשמל, אינה שייכת לגבי 'דיו אלקטרוני' (ראה 'דבר העורך'), שהכתב עומד גם ללא החשמל, והחשמל רק משנה את האותיות, ואחרי השינוי האותיות עומדות מעצמן, [ויתכן שגם עוד סברות שנאמרו בדעת המתירים, לא שייכת ב'דיו אלקטרוני'].

עומד להמחק: לדעת הג"ר שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א (שו"ת שבט הקהתי חלק ב סימן קנג) התייר למחוק ע"פ מה שכתב **בחות יאיר** (סוף סימן טז) דטבעת של פריקים שעל כל סרק ממנו כתוב אחד מאותיות השם ונעשה לפרוק ולסדר מותר לפרוק, ואין בזה משום מוחק כיון דלפירוק קיימא. הכי נמי כתב שעל המסך לא הוי כמוחק השם כיון דעשוי להמחק תיכף, ואע"ג דאפילו כתב השם ע"מ למחוק אסור למחוק, התם משום דהוי כתב גמור לזמן, משא"כ כאן דעשוי להמחק תיכף.

ליישב המנהג: לדעת הג"ר משה שטרנבוך שליט"א (שו"ת תשובות והנהגות חלק ג סימן שכ"ו) יש ליישב את המנהג, לא לחשוש למחיקת השם בחומשים וסידורים הנעשים בקמפיוטר, כיון שלענין בזיון הולכים אחרי מראית בני אדם, ונחשב שאין בו ממש למרות שלחכמי הטכנולוגיה ידוע שיש בו ממש, ומטעם נוסף שהכתב לא עומד בעצמו אלא על ידי החשמל, וכשמפסיקים את החשמל הוא כבה מיד, ויתכן שהתורה אסרה רק בקודש שעומד מצד עצמו. וכן מטעם שנחשב כותב על מנת למחוק מיד, ובצירוף מה שאינו כתב גמור ויצירת האותיות היא קלושה, ומעשוי מוכיחים שעומד למחיקה, אינו השחתה כשמסלקו. ועוד שהאיסור למחוק שם שנכתב שלא בקדושה הוא מכיון שמקום השם קדוש, אך כשאינו מקום לקדש אין בו איסור כלל, ואינו נחשב מחיקה.

שגיאות מי יבין:

בגיליון הקודם יחד עם התמונות של הממתקים הכשרים למהדרין, השתרבבה בטעות תמונה של ממתק שאינו כשר למהדרין, ועל כך התנצלתינו.

יחמיר לכתחילה: ולדעת הג"ר שמואל הלוי ואזנר זצ"ל (שו"ת שבט הלוי חלק ז תשובה ד) ענין זה תלוי במחלוקת הפוסקים, ויש להחמיר בזה לכתחילה, ומכל מקום מועיל תנאי שלא יחול קדושת השם. ובספר **קדש לה'** (עמוד רכד) צייטט הוראת הג"ר שמואל הלוי וואזנר זצ"ל שהיקל למחוק מצד הסברא שכתב אלקטרוני אינו כתב, וכן מורה תלמיד השבט הלוי הג"ר משה שאול קליין שליט"א שמוטר למחוק שם ד' ממסך מחשב.

הבדל בשמות: ולדעת הג"ר עזריאל אויערבאך שליט"א שם הוי"ה אסור למחוק ממחשב, שיש לדמותו למה שכתב הג"ר משה פיינשטיין זצ"ל (שו"ת אגרות משה יו"ד א קעג) שאסור למחוק שם הוי"ה מסרט הקלטה, אבל שאר השמות מותר למחוק.

4. מותר

לא נחשב כתב: יש הרגש מסוים שכתב אלקטרוני לא נחשב כתב לגבי כל דיני התורה, כידוע הרגש לא מספיק, כי צריך להגדיר את הדבר מבחינה הלכתית, ומצינו בדברי הפוסקים כמה נוסחאות לבאר טעם ההיתר מדוע כתב של מחשב לא נחשב כתב.

רישום דיגיטלי: לדעת הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (מאורי אש השלם חלק ב עמוד תשמ בהערה, וכן מובא בספר מאור השבת חלק ד עמוד רח, עדות הג"ר יחושע ישיעיה גויבירט זצ"ל) מותר לכתחילה למחוק את הכתב שעל גבי המחשב ואינו נחשב מחיקת השם כאשר אדם מכבה צג של מחשב, וכן לגבי שבת אינו נחשב כתב, כיון שהוא זקוק להתחדשות מתמדת של הכתב בכל רגע נתון, ואין כאן ענין ממשי, ממילא אין דינו ככתב. אמנם בהזדמנות אחרת התבטא, שאמנם אין איסור מחיקת השם במחשב, אך אם אפשר כדאי להמנע מזה כי הדבר מכווער.

וכן הביא הג"ר יצחק מרדכי הכהן רובין שליט"א (קובץ צהר ז עמוד קלט) בשם הגרש"ז להתיר מטעם שהוא רק רישום דיגיטלי ואין לו תורת כתב כלל. כי המסך עשוי מהרבה אורות שמחולקים זה מזה ואין כאן כתיבה אחת. ויתכן שסברא זו לא שייכת בדיו אלקטרוני, שאינו זקוק להתחדשות מתמדת.

סיכום הגיליון:

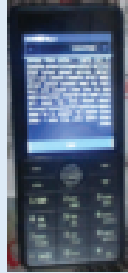
דינים העולים

- שבעה שמות:** אסור למחוק אפילו אות אחת משבעה שמות שאינם נמחקים, וכל המוחק אפילו אות אחת משבעה אלו לוקה. ואלו הם שבע שמות הקודש, הוי"ה, אדנ"י, קל, אלוה, אלוקים, שקי, צבקות. ויש גורסין גם אק"י אשר אק"י ק.
- לאו ועשה:** המוחק עובר על לאו דלא תעשון כן לה' אלקיכם, ועשה דאת ה' אלוקיך תירא. האיסור גם אם נכתב שלא בדרך כתיבה.
- מסך מחשב:** מצוי מאוד בזמננו שם ד' שמופיע על גבי מסך מחשב, ונחלקו הפוסקים האם יש איסור במחיקת כתיבה דיגיטלית, ונאמרו השיטות הבאות - אסור מדרבנן, צריך עיון למעשה, מותר, וטוב להימנע אם אפשר. טעמי השיטות מבוארים בתוך הגיליון.
- הגדון של מחיקת השם שייך גם בכיבוי המחשב, כשמעביר את העכבר על השם, כאשר מזיז את הכיתוב ממקום למקום.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: איזה פתרון אפשר להציע, למחיקת השם ממסך אלקטרוני ללא חשש?



האם מותר למחוק כאשר אינו דרך השחתה, האם מועיל תנאי בכתיבה שלא יחול קדושה בכתב, האם מועיל כתיבה שלא כדרך שלא יחול קדושה, האם מותר למחוק שם ד' ממסך מחשב בדרך גרמא? נחלקו **הראשונים** האם אסור למחוק שלא בדרך השחתה. עוד נחלקו מה הדין בנכתב שלא בקדושה, ומסקנת **הביאור הלכה** (סימן לב ד"ה כמחוק) בשם **הפמ"ג** לאסור.

מקורות לעיון: נודע ביהודה (תניינא או"ח סימן יז), **אבני נזר** (י"ד סימן שע), **בית אפרים** (י"ד סימן סא), **שבט הלוי** (חלק ז סימן ד).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שלוחה 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. במקס מספר 1532-6507823
4. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 284 על סך 100 ש"ח האברך החשוב הרב משה זילבר שליט"א כולל ישיבת מיר ירושלים

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת הג"ר שלמה זלמן בן הג"ר עקיבא יוסף זצ"ל נלב ע"ע ט"ו אב תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

פריקט השו"ת

קיים הבדל טכני, בין תוכנות שהקלידו את הספרים והתוכנה מציגה את הטקסט של הספר (פריקט השו"ת), תורת אמת, די בי אס, וכדומה), לתוכנות שסרקו את הספרים והתוכנה מציגה תמונה של הספר המקורי (אוצר החכמה, היברו בוקס, אוצרות השו"ת, אוצר הפוסקים, וכדומה).

בתוכנה שמציגה את תמונת הספר אין אפשרות לשנות את התצוגה של שמות הקודש, אבל בתוכנה שמציגה את הטקסט ניתן לשנות את ההגדרות של הגופן, שאותיות מסוימות יופיעו באופן מקוטע.

פתרון חלקי קיים בתוכנת פריקט השו"ת, להחליף את תצוגת שם הו"ה בכינויים כמו ויעוד. אמנם עצה זו שייכת רק שם הו"ה, אבל בשמות אחרים אין אפשרות לתצוגה שונה.

הסיבה לכך, כיון שהשמות משמשים גם למשמעויות נוספות, כמו המילה קל שמשמשת גם כמילת קישור א"ל מקום אחד (בראשית א ט), כך המילה אלוקים יש גם אלהים חול לא יְהִי לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם (שמות כ ג), והתוכנה לא יודעת להבדיל בין קודש לחול.

עדכוני הלכה

מידע חשוב

דברי תורה עניינם במקום אחד ועשירים במקום אחר, השאלה היסודית בגיליון זה, האם כתב מחשב שמופיע על המסך נחשב כתיבה לגבי מחיקת ד', נוגע לעוד סוגיות, 'כתיבה לצורך חולה בשבת', 'כתיבה בחול המועד', ועוד. והאריך בנושא הג"ר **שמואל יוסף שטיצברג שליט"א** בקונטרס 'הקלטה בשבת'.

הרבה מצדדי הסוגיא בגדי מלאכת כותב, הופיעו בגיליונות 'עומק הפשט' בנושאים הבאים: 'מצלמות אבטחה בשבת' (גיליונות 189-68-67), 'חטיף צ'יטוס שמתגלה הכתב' (גיליון 238), ניתן להשיג את הגיליונות הנ"ל, וכן את המקורות בנושא הגיליון הנוכחי, שליוחתי בקשה למייל של מערכת 'הילכתא'.

נושא הגיליון הבא:

'מחיקת השם ממסך אלקטרוני ללא חשש'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"ג, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, תוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשט
- שיעורים יומי עיון
- בית הוראה טלפוני
- בירורי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון



קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823